

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю»*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Факультет обліку та фінансів

**НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ
ЕКОНОМІКИ» УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ
НАУК**

**ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК
УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

**«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ»**

26 жовтня 2017 року

м. Полтава

ЗАТВЕРДЖЕНО ДО ДРУКУ

***Вченою радою Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 2 від 31 жовтня 2017 р.)***

«Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю» : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26 жовтня 2017 р. – Полтава : ПДАА, 2017. – 381 с.

навчальної літератури, 2007. – 440 с.

3. Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях : [навч. посіб.] / Т. Г. Маренич, В. Я. Амбросов.; [2 - ге вид. доп. і перер]. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – 896 с.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене Наказом Міністерства України № 20 від 31 січ. 2000 р. [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

УДК 631.151.2

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЕНЕРГЕТИЧНИМИ РЕСУРСАМИ

Калініченко Олександр Володимирович,

кандидат економічних наук, доцент

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

Сучасне виробництво сільськогосподарської продукції в Україні характеризується високим рівнем механізації виробничих процесів. Це вимагає залучення переважно вичерпних матеріальних та енергетичних ресурсів, вартість яких постійно збільшується. Вказана обставина, в свою чергу, потребує розробки нових підходів до оцінки енергетичних ресурсів та енергетичних потужностей аграрних підприємств.

Енергоефективне аграрне підприємство – це організація виробництва сільськогосподарської продукції, що ґрунтується на енерго- та ресурсозберігаючих, екологічнобезпечних технологіях із застосуванням енергоефективних технічних засобів.

Сукупна енергетична потужність характеризує розвиток рівня продуктивних сил.

Енергетичну потужність аграрного підприємства складають різноманітні силові машини (енергомашини).

Вказані ресурси аграрного підприємства складає сукупна потужність енергетичних засобів у кіловатах (кВт) або джоулях (Дж), що використовується в аграрному підприємстві. Використання енергетичних ресурсів є цілеспрямованим та певним чином організованим для досягнення цілей аграрного підприємства. Це потужності двигунів тракторів, комбайнів, самохідних машин, автомобілів, стаціонарних та інших двигунів, електричних двигунів, електроустановок. При розрахунку енергетичної потужності аграрного підприємства не враховують потужності механічних двигунів, що обслуговують електрогенератори.

Сукупну енергетичну потужність визначають за формулою:

$$EP_c = E_d + E_{ед} + (E_{д.т} - E_{м.д}), \quad (1)$$

де EP_c – сукупна енергетична потужність аграрного підприємства, кВт (Дж); E_d – потужність двигунів внутрішнього згорання, кВт (Дж); $E_{ед}$ –

потужність електродвигунів, кВт (Дж); $E_{д.т}$ – потужність машин та обладнання для механізації і автоматизації технологічних процесів, кВт (Дж); $E_{м.д}$ – потужності механічних двигунів, кВт (Дж).

Разом із силовими машинами (енергомашинами) в аграрному підприємстві використовується цілий комплекс робочих машин різного функціонального призначення. Тому важливе значення має встановлення і дотримання оптимальних пропорцій між енергетичними засобами та робочими машинами.

70 – 80 % енергетичних потужностей аграрних підприємств припадає на мобільні енергетичні засоби: трактори, автомобілі та самохідні комбайни. Це пов'язано з територіальною розосередженістю, що призводить до значного обсягу перевезень вантажів та пробігів транспорту у незавантаженому стані при його поверненні. Найменшу частку займають двигуни комбайнів та самохідних машин – 10 – 15 %.

Електрогосподарство в аграрному підприємстві включає трансформатори та трансформаторні підстанції, лінії електропередач внутрішньогосподарського призначення, прилади електроживлення, електромотори, устаткування культурно-побутового призначення.

Використання системи силових машин (енергомашин) та робочих машин в аграрному підприємстві зумовлює необхідність урахування галузевої структури виробництва та ґрунтово-кліматичних умов й географічних зон України. Це сприяє повному використанню природного і виробничого потенціалу аграрного підприємства та підвищенню продуктивності праці.

Потенціал енергозбереження аграрного підприємства – це сукупність потенційних можливостей підприємства щодо економії енергії, ресурсів та засобів, необхідних для реалізації цих можливостей з урахуванням рівня специфіки енергоспоживання у сільському господарстві, обумовленого залученням землі та біологічних об'єктів до виробництва, залежністю виробництва від природно-кліматичних умов і його сезонністю, організаційно-економічною складністю ведення галузей.

До показників, що характеризують забезпеченість сільськогосподарського виробництва та робочої сили енергетичними ресурсами, відносять: енергозабезпеченість, енергоозброєність праці, електрозабезпеченість, електроозброєність праці.

Енергозабезпеченість визначається як відношення загальної суми енергетичних потужностей аграрного підприємства до відповідного розміру земельної площі (сільськогосподарських угідь, ріллі або посівної площі):

$$EP_{заб} = \frac{EP_c}{ПЛ_{с.у}}, \quad (2)$$

де $EP_{заб}$ – енергозабезпеченість, кВт/га (Дж/га); EP_c – сукупна енергетична потужність, кВт (Дж); $ПЛ_{с.у}$ – площа сільськогосподарських угідь, га.

Енергоозброєність праці визначається як відношення загальної суми енергетичних потужностей аграрного підприємства до середньооблікової чисельності працівників, зайнятих в сільськогосподарському виробництві:

$$EP_{\text{озб}} = \frac{EP_c}{\text{ЧП}_{c.o}}, \quad (3)$$

де $EP_{\text{озб}}$ – енергоозброєність праці, кВт/особу (Дж/особу); EP_c – сукупна енергетична потужність, кВт (Дж); $\text{ЧП}_{c.o}$ – середньооблікова чисельність працівників підприємства, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, осіб.

Електрозабезпеченість визначається як відношення загальних витрат електроенергії аграрного підприємства до площі сільськогосподарських угідь:

$$EL_{\text{заб}} = \frac{EL_c}{\text{ПЛ}_{c.y}}, \quad (4)$$

де $EL_{\text{заб}}$ – електрозабезпеченість, кВт-год./га; EL_c – сукупні витрати електроенергії, кВт-год.; $\text{ПЛ}_{c.y}$ – площа сільськогосподарських угідь, га.

Електроозброєність праці визначається загальними витратами електроенергії, спожитої на виробничі цілі в сільському господарстві, з розрахунку на одного середньооблікового працівника, зайнятого у сільськогосподарському виробництві або витрачений робочий час (люд.-дні, люд.-год.):

$$EL_{\text{озб}} = \frac{EL_c}{\text{ЧП}_{c.o}}, \quad (5)$$

де $EL_{\text{озб}}$ – електроозброєність праці, кВт-год./особу; EL_c – сукупні витрати електроенергії, кВт-год.; $\text{ЧП}_{c.o}$ – середньооблікова чисельність працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, осіб.

Рівень забезпеченості енергетичними ресурсами значною мірою впливає на економічну ефективність аграрного підприємства. Так, при збільшенні енергоозброєності праці зростає врожайність сільськогосподарських культур, підвищується продуктивність тварин. При цьому знижуються виробничі витрати на одиницю сільськогосподарської продукції.

Підвищення рівня електрифікації аграрного підприємства сприяє підвищенню комплексної механізації та автоматизації сільськогосподарського виробництва, зменшенню витрат праці й підвищенню її продуктивності, зниженню собівартості одиниці сільськогосподарської продукції, скороченню термінів окупності додаткових витрат на електрифікацію.

Таким чином, запропонована методика дає можливість структурно оцінити забезпеченість сільськогосподарського виробництва та робочої сили енергетичними ресурсами, що дає змогу при розробці енергозберігаючих заходів виявити найбільш енерговитратну ланку технологічних процесів виробництва сільськогосподарської продукції.

З М І С Т

	стор.
Єланська Жанна Юріївна ШЛЯХИ І РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	24
Єрмакова Дарина Василівна АНАЛІЗ ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА	26
Калімбет Олег Олександрович, Олійник Владислав Валерійович КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	28
Калініченко Олександр Володимирович УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЕНЕРГЕТИЧНИМИ РЕСУРСАМИ	30
Кривець Юрій Миколайович НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ АГРОФОРМУВАНЬ В УКРАЇНІ	33
Кучер Леся Юріївна ІННОВАЦІЙНІ ПРОЕКТИ НА РИНКУ ГРЕЧКИ – QUID PRODEST?	34
Лесюк Альона Станіславівна ОЦІНКА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	37
Лісковець Сергій Валерійович КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ КОНТРОЛІНГУ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	39
Литвин Анна Михайлівна ЛІКВІДНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	41
Мещеряков Володимир Євгенійович, Ткаченко Анастасія Андріївна ПОСТАЧАЛЬНИКИ ТА СПОЖИВАЧІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ	43
Миколенко Інна Григорівна, Пасько Дарина Володимирівна АНАЛІЗ ЗБИТКОВОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ	45
Остапенко Ольга Миколаївна, Довженко Інна Сергіївна ФОРМИ РЕАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	47
Парубок Наталія Василівна ВПЛИВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	48
Пеньковський Сергій Валентинович СОЦІАЛЬНІ ЗАСАДИ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	50

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

**ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

26 жовтня 2017 року

Підп. до друку 26.10.2017 р.
Формат 60x90 1/16. Папір офсетний (білий 70-80 г/м²).
Ум. друк. арк. 23,5. Обл.-вид. арк. 13,8.
Тираж 200 пр. Гарнітура Times New Roman Cyr.

---

*Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво субекта видавничої справи ДК № 2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3*